

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

II Xornadas Internacionais de Educación Ambiental do CEIDA

O potencial das Reservas de Biosfera para a Educación Ambiental

**Diego López Pedreira
Carmen Borobio Vázquez**

**Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas
e Terras do Mandeo e CEIDA
Castelo de Santa Cruz, Oleiros
Xoves 26 de Abril de 2018**

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

NOS ATOPAMOS NO
EXTREMO NOROESTE DE
ESPAÑA

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

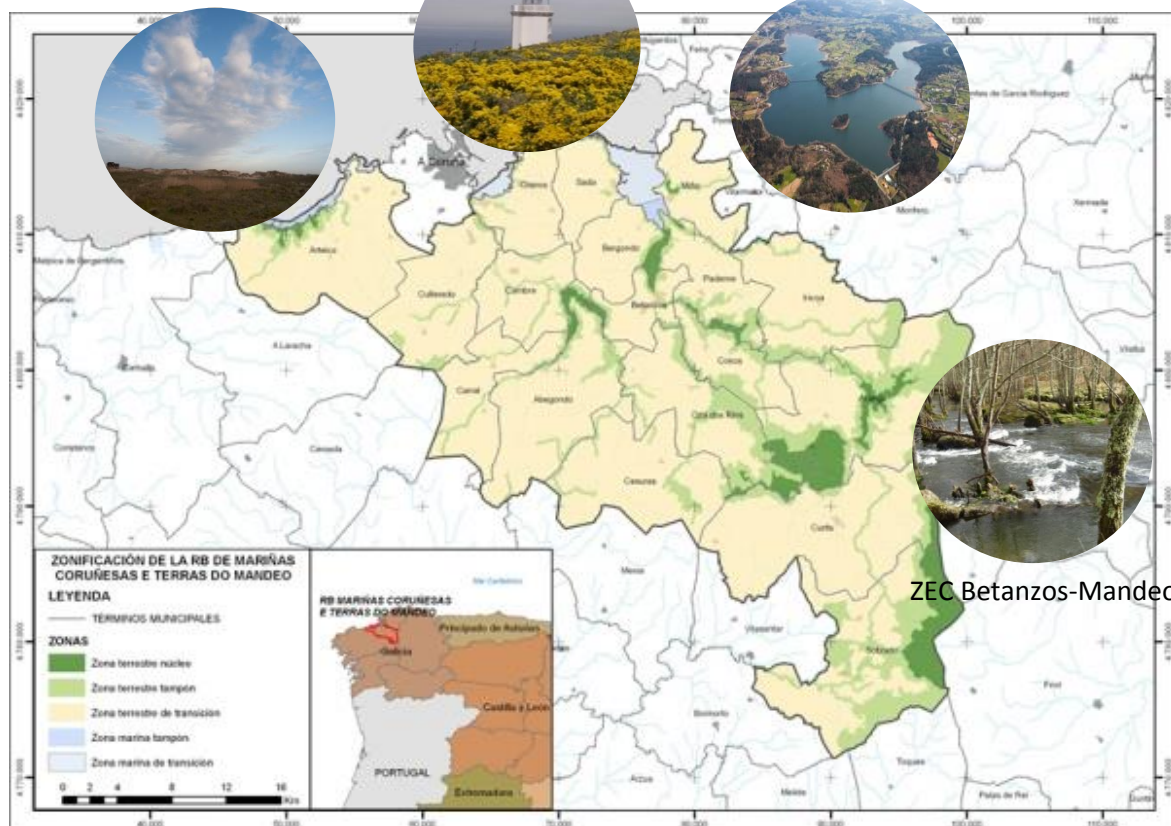
Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”

Monumento Natural e ZEC Costa de Dexo-Serantes

ZEC Costa da Morte

ZEC Encoro de Abegondo-Cecebre

ZEC Betanzos-Mandeo

Declarada o 28 de maio de 2013

• Composta por:

- 17 concellos
- 116.724 hectáreas
- 14,33 % da provincia

**ZONA NÚCLEO: CONSTITUÍDA
POLAS CONTORNAS MÁIS
SINGULARES**

• Concellos: Abegondo, Aranga, Arteixo, Bergondo, Betanzos, Cambre, Carral, Coirós, Culleredo, Curtis, Irixoa, Miño, Oleiros, Oza-Cesuras, Paderne, Sada e Sobrado

530000

540000

550000

560000

570000

580000

590000

2 1 0 2Km

E: 1/175.000

Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo

SUS MÁS DE 1.800 ENTIDADES DE POBLACIÓN
LE CONFIEREN UNAS CARACTERÍSTICAS SINGULARES

MAPA DE ZONIFICACIÓN

- Reserva de Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo
- Red de Reservas de Biosfera de España

ZONIFICACIÓN

Marina

- Zona Tàmpón
- Zona de Transición

Terrestre

- Zona Núcleo
- Zona Tàmpón
- Zona de Transición

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Reserva de Biosfera “Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo”

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CEIDA – Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

¿Que é o CEIDA ?

- **O CEIDA é o Centro de Referencia para a Educación Ambiental en Galicia.**
- **Resultado dun Convenio de Colaboración entre unha Administración Local, unha Universidade e o Goberno da Comunidade Autónoma de Galicia.**

Áreas de Trabajo

A photograph of an office interior. The walls are made of rough, textured stone. The floor is covered in reddish-brown square tiles. In the center, there is a large, round white table with several chairs around it. On the table, there are various items including papers, a blue folder, and a small calendar. To the left and right of the central table, there are desks with computer monitors and other office equipment. The room is lit by fluorescent lights on the ceiling. A red line is drawn across the image, forming a large rectangle that encompasses most of the office space. Four green rectangular boxes with white text are overlaid on the image, each representing a different work area.

Documentación

Formación

Educación
Ambiental

Cooperación

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

A EDUCACIÓN AMBIENTAL NAS MARIÑAS CORUÑESAS

**Traballo coa
poboación local**

**Comunicación e
participación da
sociedade**

**ANO
2014**

**MARIÑAS CORUÑESAS
e TERRAS DO MANDEO**
Reserva de Biosfera

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

**Sensibilizar á
mocidade**

**Concurso público
para a creación do
logotipo da Reserva**

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Novas iniciativas

Especie do ano

Maratón ornitolóxico

2017

2016

(C) Juan Varela

2015

2014

Talleres e obradoiros de biodiversidade

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Campamentos de verán

Conservación do patrimonio

Realización de documentais sobre a Reserva

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

EDUCACIÓN AMBIENTAL – SOMOS BIOSFERA 2016

NECESIDADE DE
DESENVOLVER
UN PROGRAMA
ESTABLE

FORMACIÓN
CONTINUA E
PRÁCTICA...

CONCELLO DE CULLEREDO

4 CENTROS EDUCATIVOS

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CONCELLO DE SADA

2 CENTROS EDUCATIVOS

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

MARÍÑAS CORUÑESAS
TERRAS DO MANDEO

REUNIÓN PREVIAS
INDIVIDUAIS COS
CENTROS
EDUCATIVOS

CARTA DE
TEMÁTICAS...

CALIDADE

Fenoloxía Mellora continua
Seguimento Formación

TERRITORIO

Tradición Persoas Economía
Paisaxe Desenvolvemento

RESPONSABILIDADE

Recursos naturais
Especies invasoras
Hortos urbanos
Biodiversidade

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Curso de monitor de tempo libre Especializado nas mariñas coruñesas

16 persoas en
formación

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

Campaña de sensibilización Xogo da auga

 Sensibilizar sobre o ciclo da auga na coruña e a súa
área metropolitana

 12 centros educativos

 Ó redor 600 alumn@s implicados
directamente

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

BALANCE

PROGRAMA DE EDUCACIÓN AMBIENTAL 2018

Fagamos contas!!

6.643
alumnos/as

Complemento á oferta existente

Programa práctico e a demanda

Presencia nos 17 concellos e na cidade da coruña

Toda a comunidade educativa do concello de sada

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

AS RESERVAS DE BIOSFERA

Programa Man and Biosphere (MaB) - UNESCO

669 Reservas

120 Países

**XUNTA
DE GALICIA**

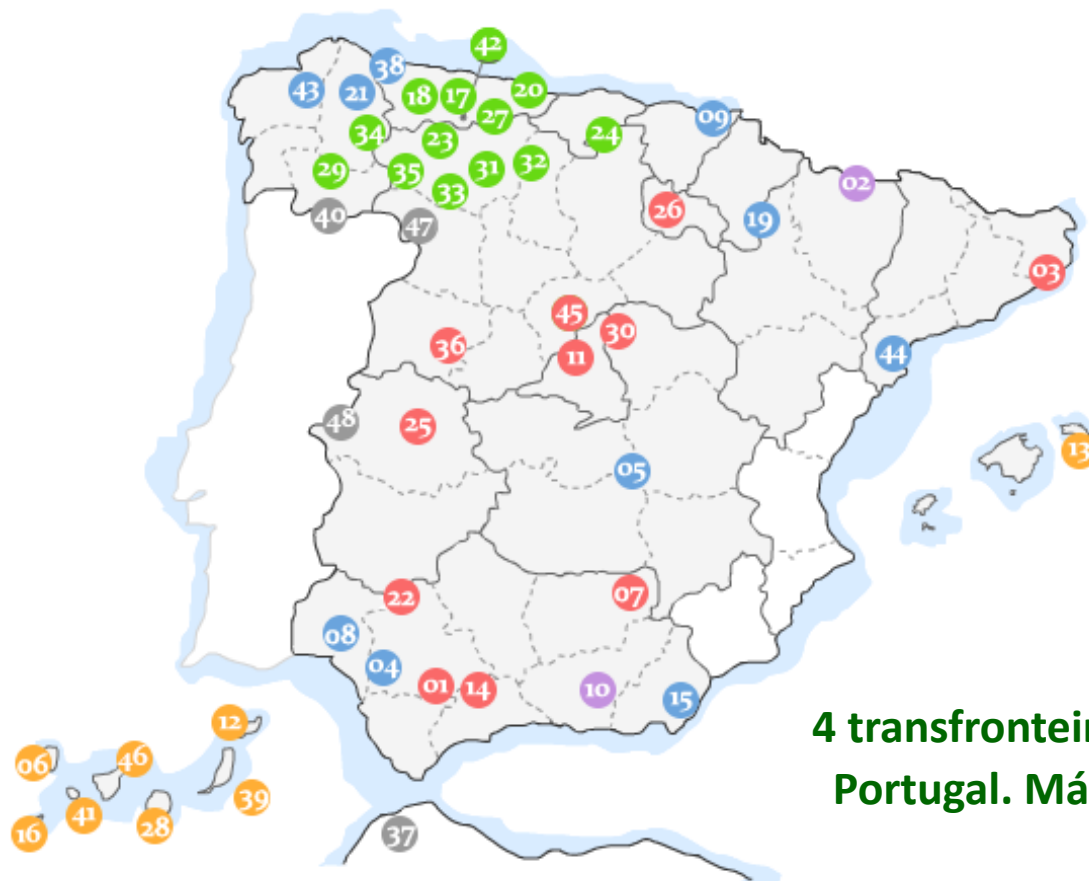

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

RESERVAS DE BIOSFERA EN ESPAÑA

España:
48
Reservas de
Biosfera

4 transfronteirizas: unha con Marrocos e tres con Portugal. Máis do 8% da superficie terrestre de España

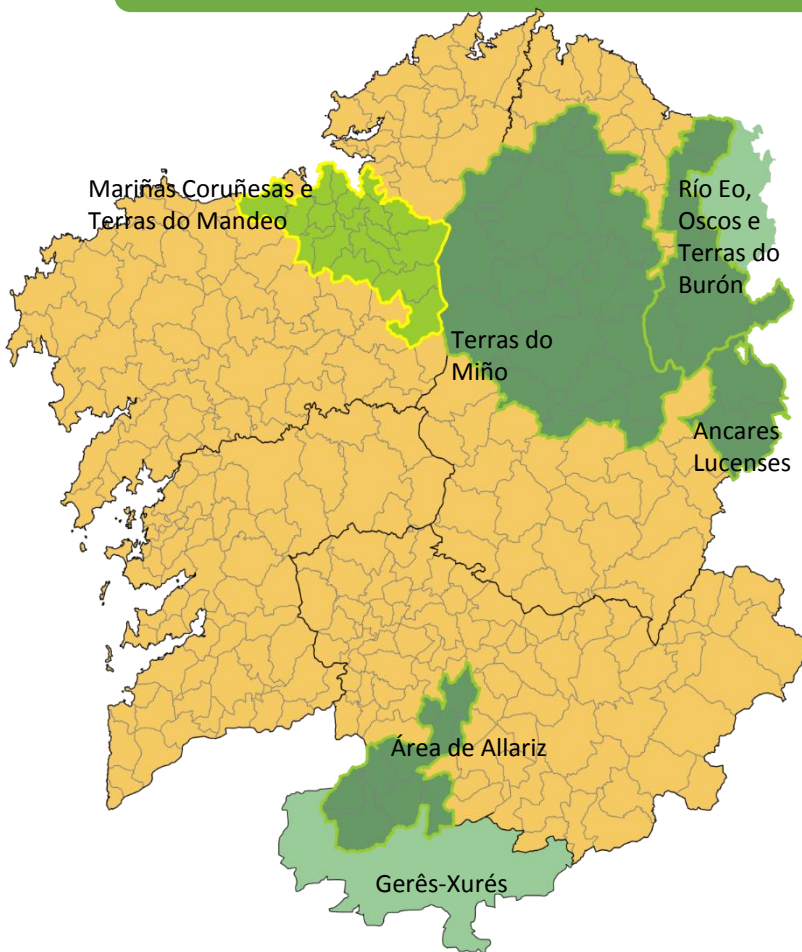

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

RESERVAS DE BIOSFERA EN GALICIA

**Galicia: 6
Reservas de
Biosfera**

**Rede Galega de
Reservas de Biosfera**

Aproximadamente 725 ha

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

ENTIDADES IMPLICADAS

- Xunta de Galicia
 - Reserva de Biosfera Transfronteriza Área de Gêres-Xurés
 - Reserva de Biosfera Río Eo, Ocos e Terras de Burón
- Deputación de Lugo
 - Reserva de Biosfera Os Ancares Lucenses e Montes de Cervantes, Navia e Becerreá
 - Reserva de Biosfera Terras do Miño
- Concello de Allariz
 - Reserva da Biosfera Área de Allariz
- Asociación de Desenvolvemento Rural Mariñas- Betanzos
 - Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo
- Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia - CEIDA

GOBIERNO
DE ESPAÑA
MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

ASOCIACIÓN DE DESENVOLVEMENTO RURAL
MARIÑAS-BETANZOS

ÁMBITO TERRITORIAL

- ☐ O marco de actuación son as 6 Reservas de Biosfera de Galicia que representan o 25% do territorio da Comunidade Autónoma.
- ☐ Unha de elas é interautonómica, con Asturias.
- ☐ Outra é internacional, con Portugal.
- ☐ O territorio de actuación abarca un total de 63 concellos cunha superficie aproximada de 7.900 kilómetros cadrados.
- ☐ Este territorio comprende unha gran cantidade de espazos naturais protexidos pertencentes á Rede Natura 2000, incluíndo ZECs e ZEPAS, así como varios Monumentos Naturais e Espazos protexidos por outras figuras de conservación internacionais, RAMSAR.

Charla-Presentación Reservas de Biosfera

Parte Xeral común a todas as Reservas:

- Definición do Programa MaB (video)
- Definición, estrutura, funcións e beneficios das Reservas da Biosfera
- Rede Española de Reservas da Biosfera
- Reservas da Biosfera en Galicia

Parte específica de cada Reserva da Biosfera:

- Logo da Reserva e da entidade xestora
- Data declaración da Reserva
- Composición territorial da Reserva
- Recursos patrimoniais naturais e culturais
- Actividades destacadas das Reservas
- Datos de contacto e video da Reserva

Presentación Programa de Educación Ambiental para os centros educativos do territorio

RESERVA DA BIOSFERA TERRAS DO MIÑO
REDE GALEGA DE RESERVAS DA BIOSFERA

Organiza:
CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Co apoio de:

GOBERNO DE GALICIA

MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

Fundación Biodiversidad

RESERVA DA BIOSFERA ÁREA DE ALLARIZ
Rede Galega de Reservas da Biosfera

Organiza:
CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Co apoio de:

GOBERNO DE GALICIA

MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

Fundación Biodiversidad

Guía de Recursos para o profesorado

Índice

1	Reservas da biosfera.....	1
2	Exposición "Reservas da Biosfera".....	12
3	Documentos.....	17
4	Vídeos.....	20
5	Directorio de equipamentos.....	22

REDE GALEGA DE RESERVAS DA BIOSFERA

guía de recursos para profesorado

DOMINGO
QUIROGA
CENTRO DE
DOCUMENTACIÓN

Bases de datos

Equipamentos ambientais das Reservas de Biosfera Galegas

■ Base de datos de técnicos das Reservas

■ Base de datos de equipamientos das Reservas

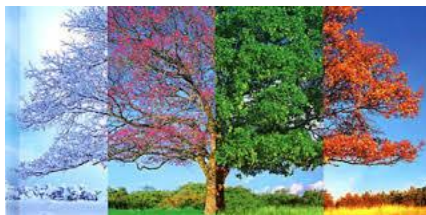
Terras do Miño				
NOME EQUIPAMENTO	ENDEREZO	CONCELLO	TELEFONO	
Centro Arqueolóxico San Roque	Rúa Emilia Pardo Bazán s/n	Lugo	982 251 658 // 982 297 347	
Museo Interactivo da Historia de Lugo	Avda. Infanta Elena s/n	Lugo	982 297 446 // 982 251 347	
Sala Porta Miñá	Rúa do Carme s/n	Lugo	982 251 658	
Museo Provincial de Lugo	Praza da Soidade s/n	Lugo	982 242 112	
Oficina de Turismo da Xunta de Galicia	Rúa Miño 12	Lugo	982 231 361	
Aula da Natureza Treviá (Colexio Galén)	Rúa Xián 8	Lugo	982 265 205	
Santa Eulalia de Bóveda	Santalla de Bóveda de Mera s/n	Lugo	982 160 124	
Museo da Fortaleza de San Paio de Narla	Friol	Friol	982 375 156	
Oficina Municipal de Turismo de Guitiriz	Rúa do Concello 4	Guitiriz	982 370 109	
Aula Forestal de San Xoán de Lagostelle	Pantano de Guitiriz	Guitiriz	606 400 599	
Oficina Municipal de Turismo de Meira	Praza do Convento s/n	Meira	618 679 632 // 982 104 090	
Aula da Natureza da Serra de Meira	Serra de Meira - Carretera Meira - Pedregal de Ir	Meira	618 679 632 // 982 104 090	
Centro de Interpretación do Camiño Norte	Julia Pardo, 13	Mondoñedo	982 521 418	
Centro de Interpretación da Prehistoria	Aldea de O Vilar s/n	Mondoñedo	982 524 003	
Museo Catedralicio e Diocesano	Praza da Catedral	Mondoñedo	982 521 779 // 626 291 551	
Oficina Municipal de información turística	Praza da Catedral 34	Mondoñedo	982 507 177	
Centro Oleiro de Bonxe	A Veiga, 17	Outeiro de Rei	982 242 053 // 646513856	
Centro de Interpretación Avifauna (parque zoolóxico)	Bravos, Carretera LU-P-3905 PK 3	Outeiro de Rei	982 242 053	
Marcelle Natureza (parque zoolóxico)	Marcelle 6. San Martín de Guillar	Outeiro de Rei	982 160 211	
Casa das Insuas	Rúa José Pardo y Pardo Montenegro 27	Rábade	630 948 293	
Museo de arqueoloxía e prehistoria - Oficina Municipal de	Rúa Doutor Domingo Goás 2	Vilalba	982 511 383	
Aula do parque eólico experimental de Sotavento	Serra da Loba	Xermade	981 563 777	
Finca Galea	Castro de Ouro s/n	Alfoz	656 663 351	
Fortaleza do Mariscal Pardo de Cela - Castro de Ouro	Castro de Ouro s/n	Alfoz	982 558 581	
Centro de Interpretación do Río Eo	Fonteo s/n	Baleira	982 355 243 // 982 354 059	

Allariz					
NOME EQUIPAMENTO	ENDEREZO	CONCELLO	TELEFONO	FAX	
ALDEA DE SAA	ALDEA DE SAA	VILAR DE SANTOS	988 465 883	988 465 863	
CENTRO INTERPRETACIÓN ALDEA ETNOGRÁFICA DE CONGO	AIRA DA MOA	RAIRIZ DE VEIGA	988 465 552		
ALDEA RECUPERADA DE SAUMEDE	SAUMEDE	A BOLA			
CENTRO DE EDUCACIÓN AMBIENTAL O REXO	REQUEIXO DE VALVERDE (SANTA MARÍA)	ALLARIZ	988 440 859		
OFICINA DE TURISMO MUNICIPAL	PASEO DA ALAMEDA S/N	ALLARIZ	988 442 008		
MUSEO ETNOGRÁFICO DA LIMIA	RÚA CELANOVA 63	VILAR DE SANTOS	988 465 883/72	988 465 863	

Programa de Seguimento Fenolóxico

FENOLOXÍA

Ciencia que estuda os fenómenos biolóxicos que se repiten periódicamente de acordo aos ritmos estacionais.

Teñen relación co clima e co curso anual do tempo atmosférico nun determinado lugar.

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

PROGRAMA DE PARTICIPACIÓN AMBIENTAL

O Seguimento Fenolóxico e do Estado de
biodiversidade nas Reservas da Biosfera de
Galicia

(co apoio da Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Agricultura,
Alimentación y Medio Ambiente)

Concello de Oleiros

PROGRAMA DE SEGUIMENTO FENOLÓXICO
NAS RESERVAS DA BIOSFERA GALEGAS

Co apoio de:

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

**20 Centros
Educativos**

935 escolares

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN
Y MEDIO AMBIENTE

Fundación Biodiversidad

NO SEU LUGAR

Campaña de prevención e control
das especies exóticas invasoras nas
Reservas de Biosfera de Galicia

(co apoio da Fundación Biodiversidad, do Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente)

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

NO SEU LUGAR

Campaña de prevención e control
das especies exóticas invasoras nas
Reservas de Biosfera de Galicia

(co apoio da Fundación Biodiversidad, do Ministerio de
Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente)

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

OBXECTIVO DA CAMPAÑA

Rede Galega de Reservas de Biosfera

■ Contribuir á conservación da biodiversidade mediante unha campaña de formación e sensibilización para a prevención e control das especies exóticas invasoras nas Reservas de Biosfera de Galicia.

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

PROGRAMA DE EDUCACIÓN AMBIENTAL NOS CENTROS EDUCATIVOS DAS RESERVAS DE BIOSFERA DE GALICIA

- ❑ Identificación de centros piloto e profesorado potencialmente implicado nos territorios das Reservas de Biosfera de Galicia
- ❑ Taller cos alumnos/as dos centros educativos
- ❑ Guía de Recursos para o profesorado

Hoxe imos a falar das especies
exóticas invasoras

NO SEU LUGAR

Campaña de prevención e control
das especies exóticas invasoras nas
Reservas de Biosfera de Galicia

Co apoio

NO SEU LUGAR

Campaña de prevención e control
das especies exóticas invasoras nas
Reservas de Biosfera de Galicia

PROGRAMACIÓN DE ACTIVIDADES

RESERVA DE BIOSFERA RÍO EO, OSCOS E TERRAS DE BURÓN

● Mércores 03 de maio de 2017

○ 11.00 -12.00 IES Enrique Muruais (A Pontenova)

Persoa responsable no centro: Carmen Cabodevila (Xefa de Estudos)
Teléfono de contacto: 982 870 033
ies.enrique.muruais@edu.xunta.es

○ 12.50 - 14.00 IES Dionisio Gamallo (Ribadeo)

Persoa responsable no centro: Teresa Díaz (Vicedirectora).
Teléfono de contacto: 982 870 666
ies.ribadeo@edu.xunta.es
susi.besteirocabanas@edu.xunta.es
1º da ESO: 70-75 rapaces (pendente confirmar número)

● Mércores 26 de abril de 2017

○ 15.15 - 16.15 IES Plurilingüe Fontem Albel (A Fonsagrada)

Persoa responsable no centro: Antonio López (Xefe de Estudos)- Carmen (Directora)- Manuel (Vicedirector)
Teléfono de contacto: 982 82 82 63
ies.fontem.albei@edu.xunta.es

RESERVA DE BIOSFERA TRANSFRONTEIRIZA GERÉS- XURÉS

● Venres 5 de maio de 2017

○ 10.00 - 11.00 CEIP Xoaquín Lourenzo Xocas (Bande)

Persoa responsable no centro: Esther Molina Fernández (Directora).
Teléfono de contacto: 988 78 80 26
ceip.xoaquin.lourenzo.xocas@edu.xunta.es
esthermolina@edu.xunta.es

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

**20 Centros
Educativos**

750 escolares

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA

CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Guía de Recursos para o profesorado

XUNTA
DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Xornadas de Voluntariado

4 xornadas

**150
participantes**

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

PROGRAMAS DE EDUCACIÓN AMBIENTAL

1. Programas de Educación Ambiental vinculados a proxectos e convenios de colaboración:
 - a) E ti, que fas polo mundo?
 - b) Proxecto Pleamar

2. Programas de Educación Ambiental Permanentes:
 - a) A Illa de Santa Cruz, un rico patrimonio natural e histórico
 - b) O mar e a costa, recursos valiosos para todos
 - c) Roteiros Temáticos interpretativos pola Illas de Santa Cruz

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

E ti que fas polo mundo?. Campaña de Educación Ambiental sobre residuos e consumo responsable

Programa educativo posto en marcha polo Consorcio As Mariñas, co apoio técnico do CEIDA, que pretende achegar aos escolares do último ciclo de Educación Primaria dos centros de ensino da comarca das Mariñas, os conceptos de consumo responsable orientados a profundizar na redución dos residuos.

Datas: Curso 2017/2018

Destinatarios: alumnos e alumnas de 5º de primaria dos centros educativos do Consorcio das Mariñas

Colabora: Consorcio As Mariñas

Un mar de vida para a cidadanía. Campaña de Educación Ambiental sobre o valor da biodiversidade e servizos dos ecosistemas do Golfo Ártabro

Programa educativo posto en marcha no marco do proxecto “Un mar de vida para la ciudadanía. Biodiversidad y servicios de los ecosistemas del Golfo Ártabro” financiado co apoio da Fundación Biodiversidad do Ministerio de Agricultura, Pesca, Alimentación y Medio Ambiente, a través do Programa Pleamar do FEMP. Pretende achegar aos escolares o valor da biodiversidade litoral e mariña do seu entorno mais inmediato e a súa importancia para o benestar humano.

Datas: curso 2017/2018

Destinatarios: alumnado do último ciclo de Educación Primaria e de Educación Secundaria dos centros de ensino do ámbito territorial dos GALP Golfo Ártabro Norte e GALP Golfo Ártabro Sur

Colabora: Fundación Biodiversidad

A Illa de Santa Cruz, un rico patrimonio natural e histórico

Pretende dar a coñecer o patrimonio natural e cultural deste enclave froito principalmente da súa localización. No seu contorno atópase un ecosistema de enorme riqueza propio das zonas litorais, que xunto coa situación estratéxica constitúe un espazo único que permite traballar coa comunidade escolar temáticas relacionadas coa biodiversidade da costa galega ou os impactos ambientais que actualmente esta a sufrir, entre outros moitos temas.

Datas: durante todo o ano

Destinatarios: Educación Primaria e Secundaria. Bacharelato e Ciclos Formativos. Asociacións e outros Colectivos

Colabora: Deputación da Coruña

O mar e a costa, recursos valiosos para todos

Roteiros guiados pola costa norte do Concello de Oleiros que pretenden dar a coñecer os valores naturais e culturais da nosa costa para que os participantes adopten actitudes e comportamentos positivos cara a súa conservación e uso sustentable. Ademais analízanse as problemáticas ambientais da beiramar galega, a súa causalidade, efectos e axentes involucrados, entendendo a súa complexidade.

Datas: durante todo o ano

Destinatarios: Educación Primaria e Secundaria. Bacharelato e Ciclos Formativos. Asociacións e outros Colectivos

Colabora: Deputación da Coruña

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Roteiros temáticos interpretativos pola Illa de Santa Cruz

Celebración de Efemérides Ambientais e Históricas

Datas:

Día Mundial dos Humidais: As aves da Illa de Santa Cruz e a súa contorna

Día Forestal Mundial (21 de marzo): As árbores da Illa de Santa Cruz

Geoloxía (12 de maio): A historia xeolóxica de Santa Cruz

Día Mundial dos Océanos (8 de xuño): O intermareal de Santa Cruz

Aniversario do nacemento de Dª Emilia Pardo Bazán (16 de setembro): A historia do Castelo de Santa Cruz. A figura de Dª Emilia Pardo Bazán.

Destinatarios: Poboación local, público interesado en xeral.

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

Convenio de Colaboración OAPN - CEIDA

Convenio de colaboración entre o Organismo Autónomo Parques Nacionales a través do Centro Nacional de Educación Ambiental (CENEAM) e o Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia para a promoción do coñecemento, as capacidades e a conciencia ambiental.

Actividades previstas:

- **Formación para as Reservas de Biosfera do estado español: Xornadas: Marcas de Calidade nas Reservas de Biosfera**
 - Datas de celebración: 6 e 7 de xuño de 2018
- **Aula aberta do CENEAM : Curso : Procesos creativos aplicados á educación e a sustentabilidade**
 - Datas de celebración: 25 ao 28 de xuño de 2018
- **Formación para o Persoal de Parques Nacionales : Seminario Permanente sobre Basuras Mariñas.**
 - Data de celebración: semana do 1 ao 7 de outubro de 2018

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Procesos creativos aplicados á educación e a sustentabilidade

Datas: 25 ao 28 de xuño de 2018

Organiza: CENEAM - CEIDA

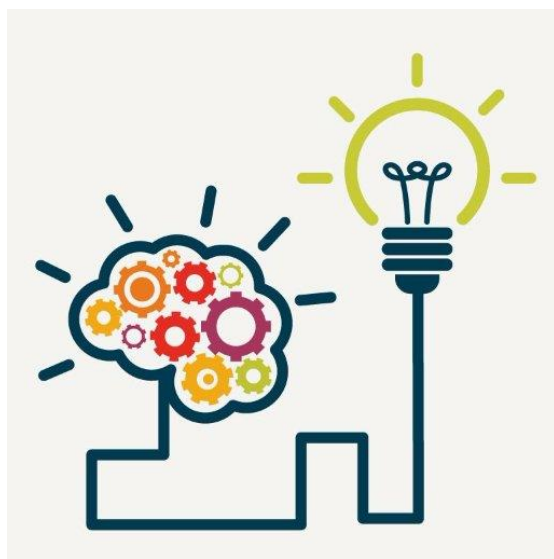
Dirixido a:

Educadoras/es ambientais, educadoras/es sociais, dinamizadores culturais, técnicos/as municipais, profesionais do ámbito da xestión ambiental, profesorado e público interesado

Contenidos:

- Módulo 1. Presentación del método. Cómo nacen las ideas
- Módulo 2. Desarrollo del método
- Módulo 3. Creación

Duración: 24 horas

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

A Educación Ambiental como ferramenta fronte a crise ambiental

Datas: 28 e 29 de setembro de 2018

Organiza: CEIDA

Impartido por:

Miguel Pardellas, Educador Ambiental, Investigador en materia de Educación, Movimentos Sociais e Participación Social, e Asesor en Procesos de Participación Cidadá.

Dirixido a

Educadoras/es ambientais, educadoras/es sociais, dinamizadores culturais, técnicos/as municipais, profesionais do ámbito da xestión ambiental, profesorado e público interesado.

Contidos:

- Por que unha EA decrecentista?
- Dimensións dunha crise poliédrica.
- Respostas á crise ambiental.
- O papel da Educación Ambiental.
- Aproximación ao deseño e desenvolvemento de intervencións dunha Educación ambiental decrecentista.

**EDUCACIÓN AMBIENTAL
PARA DECRECER**
17-18 novembro 2017

**PRAZAS
LIMITADAS**

OBXECTIVOS

- Dar a coñecer as dimensións da crise ambiental.
- Identificar claves de actuación en prol da sustentabilidade.
- Expoñer a traxectoria da educación ambiental.
- Afondar no deseño de intervencións educativas baseadas nas teorías da transición e o decrecemento.

DIRIXIDO A

Educadoras/es ambientais, educadoras/es sociais, dinamizadores culturais, técnicos/as municipais, profesionais do ámbito da xestión ambiental, profesorado e público interesado.

IMPARTE

Miguel Pardellas. Educador Ambiental, Investigador en materia de Educación, Movimentos Sociais e Participación Social, e Asesor en Procesos de Participación Cidadá.

METODOLOXÍA

Todas as sesións desenvolveranse a través de dinámicas participativas.

CONTIDOS

- Por que unha EA decrecentista?
- Dimensións dunha crise poliédrica.
- Respostas á crise ambiental.
- O papel da Educación Ambiental.
- Aproximación ao deseño e desenvolvemento de intervencións dunha Educación ambiental decrecentista.

HORARIO

- Venres: 16 - 20 h.
- Sábado: 10 - 14 / 16 - 20 h.

INSCRIPCIÓN

- Matriculación xeral: 50 €
- Estudantes e desempregados: 45 €

www.ceida.org - formacion@ceida.org - 981 630 618

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

XUNTA DE GALICIA

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de Oleiros

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**

CEIDA
CENTRO DE EXTENSIÓN
UNIVERSITARIA E DIVULGACIÓN
AMBIENTAL DE GALICIA

Moitas grazas

www.ceida.org

www.marinasetanzos.gal

**XUNTA
DE GALICIA**

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Concello de **Oleiros**